

FLORA.

№. 1.

Regensburg.

7. Januar.

1849.

Inhalt ORIGINAL-ABHANDLUNG. Kummer et Sendtner, Enumeratio plantarum in itinere Sendtneriano in Bosnia lectarum. — LITERATUR. Annales des sciences naturelles. Mai, 1848. — ANZEIGE. Hayne's Arzneigewächse.

Enumeratio plantarum in itinere Sendtneriano in Bosnia lectarum, cum definitionibus novarum specierum et adumbrationibus obscurarum varietatumque. Scripserunt KUMMER et SENDTNER. Sectio prima.

Thallophyta.

Cl. I. Algae.

Cladophora glomerata Kütz.? In torrente Trstianizza prope monasterium Sutynska.

Chara gymnochylla Al. Braun. Prope Kakain et in valle Stavniae. (1.) *)

Cl. II. Lichenes.

Arthonia astroidea Ach. In monte Vlassich prope urbem Travnik.

Biatora decipiens Fries. In monte Vlassich.

B. globifera Ach. Ibidem.

Cetraria islandica Ach. Ibidem.

Cladonia amaurocraea Flörk. Ibidem.

Cl. pyxidata Fl. Prope Poljane in territorio Sutynskae.

*) Numerus in collectionibus plantarum bosniacarum desiccatis, quas a. 1848 ediderimus, adhibitus.

Cl. neglecta Fl. *)

Cl. deformis Schär.

Collema jacobaeae folium.

Endocarpon Guepini Moug.

E. minutum Ach. γ . *complicatum* Fries. In monte Vlassich.

Evernia ochroleuca Fries. Vlassich.

E. jubata var. *bicolor* Fries. Ibidem.

E. furfuracea Monn. Ibidem.

Lecidea contigua Fries.

L. immersa Flörke.

L. enteroleuca Ach.

L. sabuletorum Fl. var. *campestris* Fries. In saxo argillaceo-schistoso prope Travnik.

L. geographicia Fries. In saxo ferrifero (Thoneisenstein) prope Varesch.

L. atroalba Ach. Prope Travnik.

L. candida Ach. Prope Poljane in territorio Sutynskano.

L. vesicularis Ach. Prope Travnik in regione inferiore montis Vlassich.

Parmelia acetabulum Ach. In vagis prope Kupress.

P. aurantiaca Ach. β . *crusta viridi-lutea* Fries. (Lich. p. 166.)

γ . *calva* Fries (Lich. p. 167.)

P. caesia Ach. In saxo ferrifero prope Varesch.

P. callopisma Ach.

P. circinnata Pers.

P. conspersa Ehrh. Prope Travnik.

P. crassa Ach. Prope Bukovizzam in territorio Travnikiano.

P. ferruginea Fries. Prope Travnik.

P. gypsacea Fries. In rapibus prope Sutynskam.

P. murorum Ach. Prope Bukovizzam.

P. olivacea Ach. Prope Travnik.

P. pulverulenta Ach.

*) Species, quarum loca natalia omissa sunt, in Bosnia quidem lectae, schedulis confusis, ubi inventae fuerint certe indicari nequeunt.

- P. saxicola* Ach.
P. Schäreri Fries.
P. subfusca Fries. Frequens per Bosniam.
P. stellaris Ach.
P. tiliacea Ehrh. In saxis argillaceo-schistosis prope Travnik.
P. triptophylla Fries.
P. vitellina Ach.
P. calcarea Fries.
 β. *concreta* Schär. prope Travnik.
 γ. *glaucopis* Flörke.
P. scruposa Fries.
Peltigera resupinata Ach. In monte Vlassich.
P. saccata Fries. Ibidem.
P. aphthosa Hoffm. Prope Foinizzam.
P. canina Hoffm. Ibidem.
P. horizontalis Hoffm.
Sticta glomerulifera De C. Prope Kupress.
St. pulmonacea De C.
Verrucaria plumbea Ach. In monte Vlassich.
V. rupestris Schrad.
V. purpurascens Hoffm. Prope Gucziagora in territorio
 Travnikiano.

Cl. III. Fungi.

Puccinia Anemones Pers. Prope Pashin-konak et in
 monte Vlassich.

Cormophyta Endl.

Acrobrya Endl.

Cl. IV. Hepaticae.

Frullania dilatata N. ab E. Prope Tuslam. (1182.)

Fr. tamarisci N. ab E. In monte prope Borovizzam.
 (1183.)

Jungermannia divaricata Engl. Bot. Prope Travnik.
 (1180.)

J. excisa Dicks. In monte Vlassich. (1173, 1175 et
 1176.)

J. Taylori Hook. *p. anomala* N. ab E. Inter Busovaz et Foinizzam. (1177.)

Lejeunia serpyllifolia Lib. Prope Varesch. (1179.)

Madotheca rivularis N. ab E. Prope Kupress et Tuzla. (1184.)

Plagiochila acutiloba M. & N. Prope Foinizzam. (1178.)

Pl. asplenoides M. & N. Ibidem. (1181.)

Sarcosecyphus Ehrhartii Corda. In monte Vlassich. (1174.)

Aneura pinguis Dum. Prope Czenizzam. (1185.)

Fegatella conica Corda. Prope Travnik. (1191.)

Marchantia polymorpha L. Prope Foinizzam. (1186.)

Preissia commutata N. ab E. In monte Vlassich. (1187.)

Rebouilla hemisphaerica Raddi. In schisto argillaceo prope Travnik uberrime vegeta, in saxo calcareo in monte Vlassich. (1188. 1189.)

Riccia glauca L. Prope Travnik. (1190.)

Cf. V. Musci frondosi.

Anacalypta lanceolata Röhl. In urbe Travnik. (1083.)

Anomodon attenuatus Hüb. In montosis prope Varesch. (1050.)

A. curtipendulus Hook. et Tayl. In sylvis montosis prope Sebtsche et Varesch. (1051.)

A. viticulosus Hook. et Tayl. In valle Bosnae inter Lubino et Dobezispolje. (1052.)

Barbula fallax Hedw. Prope oppidum Scopiam. (1053.)

B. marginata Br. eur. Specimina bosniaca in saxo calcareo-tofaceo prope Gueziagora in vicinitate orbis Travnik lecta (1056, 1057) ab icona Schimperiano (Bryol. eur. Barbula tab. 19.) paullo recessunt: operculo longiore, membrana peristomii latius connata, e 6 cellularum seriebus connata, foliis angustioribus (lanceolatis aut linear-lanceolatis) acutis vel acutiusculis, margine reflexis nec incrassatis, nervo in apicem haud porrecto. Nibilominus pro specie non distinguendam petamus.

B. muralis Timm. Sat frequens in axis et muris. (1058.)

B. revoluta Schw. Prope castellum Prusacz. (1054.)

B. ruralis Hedw. In Sutynskae territorio. (1060.)

B. subulata Brid. Creberrima in montosis, nona formis mi-

- nutioribus B. mucronifoliae accedens, nunc robustioribus insignis.* (1059.)
- B. unguiculata* Hedw. Minime rara. (1055.)
- Bartramia fontana* Schw. In monte Ponikva prope Varesch. (1063.)
- B. Halleriana* Hedw. In monte inter Foinizzam et Bokovaz. (1064.)
- B. ithyphylla* Brid. Prope Varesch. (1065.)
- B. Oederi* Sw. In monte Vlassich prope Travnik. (1066, 1067.)
- B. pomiformis* Hedw. Prope Foinizzam. (1062.)
- B. crispa* Sw. In Bosnae convallibus sat frequens. (1061.)
- Bryum annotinum* Hedw. Inter oppida Gradašča et Štibernik. (1069.)
- Br. himum* Schreb. Prope Varesch et Foinizzam. (1074, 1075 b.)
- Br. caespiticium* L. Vulgaris per Bosniam. (1076.)
- Br. capillare* Hedw. Seus Bosnam in umbrosis et in monte Boroviza. (1072.)
- e. Ferchelii* Br. eur. In monte Vlassich. (1073.)
- Br. crudum* Schreb. In monte Vlassich. (1068.)
- Br. pallescens* Schreb. In valle Foinizzana et in monte Vlassich. (1075, 1077, 1078.)
- Br. pseudotriquetrum* Schw. In monte Ponikva prope Varesch. (1071.)
- Br. turbinatum* Hedw. In monte Vlassich. (1070.)
- Catharinaea undulata* Web. et Mohr. In sylva prope Dobrožipolje. (1079.)
- Ceratodon purpureus* Brid. Vulgaris. (1080.)
- Cinclidotus fontinaloides* Pal. Beauv. In flumine Bosna prope Kakain truncis alneis innatus. (1081.)
- Climacium dendroides* Web. et M. Prope Varesch. (1082.)
- Dicranum congestum* Brid. In monte Vlassich. (1085.)
- D. montanum* Hedw. In Bosnae valle prope Lubino. (1086.)
- D. scoparium* Hedw. Vulgare.
- D. strictum* Schleicher. In monte Vlassich in altitudine 4 — 5000' in arborum truncis haud procul a fonte Mali Sandich frequens. (1087.)

- D. varium* Hedw. Inter Gradashaz et Srebernik. (1088.)
- Didymodon rubellus* Br. eur. Inter Tuzla et Pashinkonak. (1167.)
- Distichium capillaceum* Br. eur. In monte Vlassich. (1089.)
- Encalypta ciliata* Hedw. Prope Varesh. (1090.)
- E. vulgaris* Hedw. Frequens. (1091.)
- Fissidens bryoides* Hedw. Inter Gradashaz et Srebernik. (1092.)
- Grimmia apocarpa* Hedw. Frequens. (1093.)
- Gr. conferta* Funck. In monte Czizer prope oppidum Livno. (1094.)
- Gr. pulvinata* Sm. Frequens ad saxa calcarea. (1095.)
β. var. pedunculo elongato. Prope Vranduk. (1096.)
- Gymnostomum calcareum* N. ab E. et Hornsch. In saxo conglomerato calcareo ad viam quae a Travnik ad fontem Bunarbashi dicit. (1096b.)
- Hymenostomum tortile* Br. eur. In declivibus supra Travnik versus Bukovizza. (1097, 1098.)
- Hypnum abietinum* L. Frequens. (1099.)
- H. aduncum* L. In monte Vlassich. (1100.)
- H. catenulatum* Brid. In montibus prope Travnik versus Gueziagoram. (1101.)
- H. commutatum* Hedw. Ibidem. (1102.)
- H. cupressiforme* Hedw. Vulgare. (1103.)
- H. curvatum* Web. et Mohr. In fagetis non rarum. (1104.)
- H. denticulatum* L. Prope Travnik. (1105.)
- H. fastigiatum* Bruch. In monte Vlassich. (1107.)
- H. filicinum* Hedw. In monte Vlassich. (1108.)
β. fallax. Inter Tuzla et Pashinkonak. (1106.)
- H. incurvatum* Schrad. In monte Borovizano prope Varesh. (1110.)
- H. lutescens* Dicks. Inter Travnik et Gradishkie. (1111.)
- H. molluscum* Hedw. In monte Vlassich. (1112.)
- H. palustre* L. In valle Stavniae et prope Sutynskam. (1113.)
- H. plicatum* Schleich. In monte Vlassich. (1114.)
- H. purum* L. In Podsvina prope Modran. (1115.)

- H. recognitum* Hedw. In monte Vlassich. (1114.)
- H. rugosum* Hedw. In monte supra Travnik versus Bukovizzam. (1117.)
- H. ruscifolium* Neck. Prope Sutynskam. (1118.)
- H. Schreberi* Willd. Prope Travnik. (1119.)
- H. serpens* Hedw. Frequens. (1120.)
- H. sylvaticum* L. In monte Vlassich. (1121.)
- H. splendens* Hedw. Frequens.
- H. triquetrum* Hedw. Vulgare.
- H. uncinatum* L. In monte Vlassich. (1122.)
- Leskeia complanata* Hedw. Prope Travnik. (1124.)
- L. incurvata* Hedw. In monte Vlassich. (1125.)
- L. polycarpa* Schrad. Ad ripas Bosnae prope Kakam. (1109.)
- L. servaea* Hedw. Prope Travnik. (1126.)
- Leucodon sciuroides* Schw. Frequens. (1123.)
- Mnium cuspidatum* Hedw. Prope Travnik. (1128.)
- Mn. orthorhynchum* Brid. In monte Vlassich. (1929.)
- Mn. stellare* Brid. Prope Czenizzam, Foinizzam, Varesch et Travnik. (1130.)
- Neckera crispa* Hedw. Prope Sutynskam. (1131.)
- Orthotrichum anomalum* Hedw. Frequens in saxis, muris, rariis in lignis. (1132.)
- O. crispulum* Hornsch. In sylvis montosis haud raro. (1136.)
- O. cupulatum* Hoffm. In saxis calcareis passim. (1133 et 1134.)
- O. fallax* Bruch. Prope Czenizzam et Tuzlam. (1141, 1142.)
- O. leiocarpum* Br. eur. Vulgare. (1137.)
- O. leucomitrium* Br. eur. In valle Foinizzana. (1143.)
- O. patens* Br. eur. Prope Sutynskam et Foinizzam. (1138.)
- O. speciosum* N. ab E. Hinc inde per Bosniam. (1139.)
- O. stramineum* Hornsch. In montosis. (1140.)
- O. Sturmii* Hoppe & Hornsch. Prope Travnik in schisto argilloso. (1135.)
- Phascum alternifolium* Dicks. Prope Travnik. (1144.)
- Ph. cuspidatum* Schreb. Ibidem. (1145.)
- Physcomitrium fasciculare* Hampe. Ibidem. (1146.)

Ph. pyriforme Hampe. Prope oppidum Doboi. (1147.)

Polytrichum aloides Hedw. In solo arenaceo-argilloso haud rarum. (1148.)

P. alpinum Hedw. In monte Vlassich. (1149.)

P. formosum Hedw. In sylvis frequens. (1150.)

P. juniperinum Willd. In sylvis. (1151.)

Pottia carifolia Ehrh. In muris in media urbe Travnik. (1152.)

P. truncata Br. eur. Prope Travnik. (1153.)

Pterogonium filiforme Schw. In monte Suiljaga prope Kupress, in montibus inter Scopiam et Travnik, et in monte Vlassich. (1154.)

Pt. repens Schw. Prope Septsche. (1055.)

Pt. striatum Schw. In monte Vlassich. (1156.)

Racomitrium canescens Brid. In solo arenoso - argillaceo e gr. in monte Ponikva et prope Foinizzam. (1157.)

var. *ericoides*. Prope Varesch in saxo ferrifero (Thoneisenstein). 1158.

Schistidium ciliatum Hedw. In saxo serpentino prope Maglai. (1159.)

Sphagnum acutifolium Schrank. (1163.)

Sph. cuspidatum Ehrh.

Sph. cymbifolium Dill. (1160.)

Sph. squarrosum Pers. (1162.)

Sph. subsecundum N. ab E. Cum reliquis Sphagni speciebus in palude inter Bukovaz et Travnik. (1161.)

Timmia megapolitana Hedw. In monte Vlassich. (1164.)

Trichostomum crispulum Bruch: foliis brevioribus, theca ovali-globosa quam operculum breviore. Varietas insignis, cunctis speciminiibus immutata. Caespites dense compacti, saxa torrenti exposita vestientes. Folia stricte patentia, marginibus incurvatis profunde canaliculata, indeque lineari-lanceolata (explanata oblongo - lanceolata), apice concava. Pedunculus 4-5-linearis. Theca parvula, testacea. Operculum longirostre obliquum, thecam superans. Peristomium tertiam quartanive urnae partem aequans. Varietati β . Bryologiae europaea (fasc. 18—20. pag. 7.) proxime accedens, constanter iusignis vero foliis brevioribus eucullatis, theca subglobosa, operculo longiore. In saxis juxta torrentem Trstianizza prope monasterium Sutynska. (Ausland, 1848, pag. 654.) (1166.)

Trichostomum flexicaule Br. eur. In saxis calcareis passim.
(1165.)

Weisia verticillata Schw. Prope Czenizzam. (1168.)

W. viridula Brid. Prope Travnik et aliis locis. (1169.)

Classis VI. Calamariae Endl.

Familia 25. Equisetaceae.

Equisetum arvense L. Prope Travnik. (3.)

E. palustre L. Prope Gucziagoram. (4.)

E. Telmateja Ehrh. Prope Gradishkie et inter Tuzlam et Srebernik. (2.)

Classis VII. Filices.

Familia 27. Polypodiaceae.

Aspidium aculeatum Sw. In Bosnae valle inferiore. (21.)

A. Lonchitis Sw. In monte Vlassieb. (22.)

A. spinulosum DCand. Prope Vranduk et Foinizzam. (20.)

Asplenium Adianthum nigrum L. In saxo serpentino prope Scheptsche (Dobezis polje) et Maglai. (15. 16.)

A. Ruta muraria L. Prope castellum Vranduk. (14.)

A. septemtrionale Sw. Prope Travnik in schistis argillosis et Varesch in saxo ferrifero. (6.)

A. Trichomanes L. In Bosnae valle. (13.)

Blechnum Spicant Roth. In sylvis montosis inter Busovatz et Vitecz. (12.)

Cystopteris alpina Bernb. In monte Vlassieb. (19.)

C. fragilis Bernb. Hinc inde in rupium fissuris, ad summitates montis Vlassieb adscendens. (18.)

Grammitis Ceterach Sw. In declivibus inferioribus montis Vlassieb calidis supra Travnik. (7.)

Notochlaena Marantae R. Br. In saxo serpentino per Bosnae vallem: inter Vranduk et Scheptsche et prope Maglai. (5.)

Polypodium Robertianum Hoffm. Prope Borovizzam, Travnik et in monte Vlassieb. (8.)

P. Phegopteris L. Prope Foinizzam. (9.)

P. vulgare L. In Bosnae valle inter Vranduk et Scheptsche. (10.)

Pteris aquilina L. In montosis, silvaticis et pascuis Bosniae ubique extensa. (11.)

Scolopendrium officinarum Sw. Prope Vranduk et Sutynskam. (17.)

Fam. 31. *Osmundaceae.*

Botrychium Lunaria Sw. In montis Vlassich pratis subalpinis (4000—5000'). (23.)

Fam. 33. *Ophioglossaceae.*

Ophioglossum vulgatum L. In pratis subalpinis prope Borovizzam. (24.)

Literatur.

Annales des sciences naturelles. Botanique rédigée par Ad. Brongniart et J. Decaisne. Troisième série. Mai. 1848.

Die im Aprilhefte abgebrochenen „mykologischen Fragmenten von Léveillé“ werden fortgesetzt. Beschrieben sind: *Sphaeropsis Atomus* n. sp., *riccioides* Lév. (*Rhytisma riccioides* Letel., *R. quercinum* Rudolphi, *Asteroma parmeloides* Dumaz.); *Diplodiella conica* n. sp., (*Sphaeropsis conica* Lév.), *D. Zeae* n. sp. (*Sphaeria Zeae* Schweinitz, *Sphaeria dolosa* Pers.), *D. acervata* n. sp.; *Vermicularia acicola* Moug. Lév.; *Asteroma Pomi* Lév. (*Asteroma Crataegi* var. *Pomi* Beck.); *Septonema Vitis* n. sp., *S. caudicola* n. sp., *S. dendritica* n. sp.

Duchartre, Entwicklungsgeschichte der Blüthe und des Embryo der Nyctagineen. In den wichtigsten Punkten bereits früher aus den Comptes rendus der Pariser Akademie mitgetheilt. Nachträglich zur Vervollständigung noch Folgendes:

Involucrum. Es entsteht zuerst, unabhängig von der Blüthe. Bei *Abronia* besteht dasselbe aus drei an der Basis eines aus zahlreichen kurzgestielten Blüthen zusammengesetzten Köpfchens stehenden getrennten Blättern. Hier, wie bei *Boerhavia* ist es als involucrum nicht zu erkennen. Bei *Bougainvillea* sind es drei grosse herzförmige Bracteen, deren jede einer Blüthe entspricht, die auf dem Mittelnerven sich zu entwickeln scheint. Bei *Oxybaphus* und

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung](#)

Jahr/Year: 1849

Band/Volume: [32](#)

Autor(en)/Author(s): Kummer Ch., Sendtner Otto

Artikel/Article: [Enumeratio plantarum in itinere Sendtneriano in
Bosnia lectarum, cum definitionibus novarum specierum et
adumbrationibus obscurarum varietatiumque 1-10](#)